

Plenum

Tisdag 14.4.2026 kl. 14.00—19.18

12. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 14 och 16 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen samt av 7 § i mervärdesskattelagen

Regeringens proposition RP 42/2026 rd

Utskottets betänkande EkUB 7/2026 rd

Första behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 12 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger ekonomiutskottets betänkande EkUB 7/2026 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Ledamot Garedeu, varsågod.

Debatt

18.05 **Kaisa Garedeu ps:** Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus on sisäisen turvallisuuden ja yhteiskuntarauhan säilyttämisen kannalta yksi tärkeimmistä osatekijöistä. Jos kriisi iskee, meillä on oltava ratkaisut ja raaka-aineet jo valmiina.

Huoltovarmuuslain muutoksilla luodaan parempaa vakautta kriisinkestävyyteen sekä vahvistetaan ja selkeytetään Huoltovarmuuskeskuksen asemaa viranomaisena. Samalla huoltovarmuustoimenpiteiden rahoitusmallia uudistetaan.

Huoltovarmuus koostuu monesta eri osa-alueesta. Kriittinen infra, kuten kaapelit, vesi, energia ja tärkeimmät kulkuväylät, on suojattava ja kyettävä tarvittaessa korjaamaan nopeasti. Huoltovarmuusvarastojen ylläpitäminen puolestaan on materiaalista varautumista: esimerkiksi sairaanhoidon tarvikkeita, viljaa ja polttoaineita.

Tässäkin yhteydessä on tarpeen nostaa esiin turve, joka on määritelty strategisesti tärkeäksi raaka-aineeksi. Jos turpeen käyttö on kannattamatonta, silloin sitä ei nosteta riittävästi, sen saatavuus heikkenee ja sen myötä riittävien varmuusvarastojenkin ylläpitäminen vaikeutuu entisestään. Turpeen tärkeys ja monipuolisuus on tunnustettava ja Suomen ajettava EU:ssa sellaista politiikkaa, jolla turpeen kannattavuus saadaan palautettua, koska iso osa ongelmista on peräisin EU:sta ja päästölaskelmatavoista, joilla ei ole mitään tekemistä tosiasioiden kanssa.

Samalla Suomessa on varmistettava, että yhtään turpeenpolttokattilaa ja turvekonetta ei enää poisteta käytöstä tai romuteta. Sellainen politiikka on ollut erittäin vaarallinen virhe.

Arvoisa puhemies! Suomessa tehdään esimerkillistä työtä niin puolustuskyvyn kuin huoltovarmuudenkin eteen. Silti emme voi tuudittautua sen varaan, mitä on joskus tehty, vaan koko ajan on oltava kartalla siitä, mitkä ovat juuri tässä ajassa todennäköisimmät riskit. Samalla tavalla lainsäädännön on pysyttävä ajan tasalla ja reagoitava muuttuvaan maa-

Punkt i protokollet PR 35/2026 rd

ilmaan. Siksi tämäkin lakimuutos on nyt saatu maaliin ja sen myötä Huoltovarmuuskeskuksen tärkeälle työlle lisää selkeyttä ja vahvuutta osana viranomaiskenttää. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

18.08 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Kun puhumme huoltovarmuudesta, puhumme siitä, että arkipäivä jatkuu myös silloin, kun maailma ympärillä kuohuu, siitä, että kaupoissa on ruokaa, lääkkeitä on saatavilla ja energiaa riittää silloinkin, kun kriisi iskee. Tämän päivän varautuminen on kuitenkin huomisen turvaa. Tämä esitys huoltovarmuuden turvaamisesta on merkitykseltään suuri. Se varmistaa, että Suomi pystyy hoitamaan varmuusvarastointia ja muuta materiaalista varautumista sujuvasti, selkeästi ja häiriöttä. Tässä esityksessä on siis kyse varautumisen turvaamisesta ja on hyvin käytännöllisiä asioita siitä, miten polttoaineita, viljaa, lääkkeitä ja muita kriittisiä tarvikkeita hankitaan, ylläpidetään ja tarvittaessa vaihdetaan niin, että ne ovat käytössä silloin, kun niitä oikeasti tarvitaan. Talousvaliokunta on käsitellyt esityksen huolellisesti, ja se on nyt valmis etenemään yhteisessä käsittelyssämme.

Arvoisa puhemies! Esityksen ydin on yksinkertainen. Se selkeyttää rooleja Huoltovarmuuskeskuksen ja Huoltovarmuusrahaston välillä ja varmistaa, että rahastoa voidaan käyttää täsmällisesti juuri siihen, mihin se on tarkoitettu. Lain ei tule olla esteenä Suomen varautumiselle vaan tukea sitä. Kun vastuut ja rahankäyttö ovat selkeitä, varautuminen ei pysähdy byrokraatiaan. On myös hyvä muistaa, että varautuminen ei tapahdu kriisin hetkellä, vaan se tapahtuu syvän rauhantilan aikana. Se tapahtuu etukäteen hyvin, hyvin rauhallisina aikoina eli, voi sanoa, viimeistään toissa vuonna. Silloin rakennetaan ne toimintamallit, joihin voidaan luottaa, kun tilanne muuttuu vaikeaksi. Tämäkin lainsäädäntö on osa hiljais- ta varautumistyötä, joka ei nouse esille joka päivä mutta jolla on sitäkin suurempi merkitys. Siksi on tärkeää, että järjestelmä toimii myös kulissien takana, kirjanpito on yhtenäistä, hankinnat voidaan tehdä joustavasti ja järjestelmä kestää myös poikkeusolojen paineet. Tämä esitys ehkäisee katkoksia ja epäselvyyksiä tilanteessa, jossa niihin ei ole varaa.

Arvoisa puhemies! On tärkeää muistaa, että huoltovarmuus ei ole vain valtion asia. Se koskee jokaista suomalaista. Jokainen meistä voi varautua omatoimisesti, pitää huolta hyvinvoinnistaan, fyysisestä kunnostaan ja maanpuolustustahdostaan. Myös se on osa toimivaa huoltovarmuutta.

Tällä esityksellä emme ole muuttamassa huoltovarmuuden suuntaa, vaan vahvistamme sitä. Tärkeintä on pitää huolta siitä, että Suomi on jatkossakin maa, joka pystyy pitämään huolta kansalaisistaan myös vaikeina aikoina. Siksi pidän tätä esitystä tärkeänä ja kannatan sen hyväksymistä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

18.12 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Suomen huoltovarmuus perustuu siihen, että yhteiskunta kykenee toimimaan myös poikkeusoloissa. Järjestelmän ytimessä on ajatus siitä, että kriittiset resurssit — energia, lääkkeet ja muut välttämättömät hyödykkeet — ovat saatavilla myös häiriötilanteissa. Mutta muuttuneessa turvallisuusympäristössä kysymys ei ole vain varautumisesta vaan myös siitä, että järjestelmä toimii taloudellisesti ja hallinnollisesti oikein.

Punkt i protokollet PR 35/2026 rd

Tänään käsitellyssä oleva talousvaliokunnan mietintö koskee hallituksen esitystä, jossa täsmennetään huoltovarmuuden turvaamista koskevaa lainsäädäntöä sekä arvonlisäverolakia. Esityksen ydin on helppo ymmärtää. Huoltovarmuusrahaston rooli ja asema määritellään selkeästi tilanteessa, jossa Huoltovarmuuskeskus on muutettu valtion virastoksi.

Arvoisa puhemies! Suomen huoltovarmuutta turvataan muun muassa varmuusvarastoilla, joihin hankitaan kriittisiä hyödykkeitä, kuten polttoaineita, viljaa ja lääkkeitä. Näiden varastojen ylläpito ei kuitenkaan ole pelkkää säilyttämistä, vaan siihen liittyy jatkuvaa ostamista, myymistä ja varastojen kiertoa. Ongelma on ollut se, että huoltovarmuusjärjestelmää uudistettaessa Huoltovarmuuskeskuksen ja Huoltovarmuusrahaston välinen työnjako ja erityisesti niitten verotuksellinen asema eivät ole kaikilta osin olleet riittävän selkeitä. Huoltovarmuuskeskus on muuttunut valtion virastoksi, kun taas Huoltovarmuusrahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Näillä kahdella toimijalla on eri roolit ja eri rahoituslähteet, mutta käytännössä sama toiminta, materiaallinen varautuminen, kytkeytyy molempiin. Jos sääntelyä ei täsmennetä, voi syntyä kirjanpidollisia ja verotuksellisia epäselvyyksiä sekä tarve lisäpääomittaa rahastoa valtion talousarviosta.

Huoltovarmuusrahaston asemaa täsmennetään siten, että sen rooli materiaaliseen varautumiseen liittyvissä liiketoimissa kirjoitetaan suoraan lakiin. Samalla arvonlisäverolakia muutetaan niin, että Huoltovarmuusrahasto on erikseen verovelvollinen liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta toiminnasta. Tällä on selkeä käytännön merkitys. Kun rahasto on erikseen verovelvollinen, sillä on oikeus vähentää hankintoihin sisältyvä arvonlisävero. Tämä puolestaan vähentää tarvetta lisäpääomittaa rahaston toimintaa valtion budjetista. Kyse ei siis ole uusista tehtävistä tai laajennuksista vaan siitä, että olemassa oleva toiminta järjestetään taloudellisesti ja hallinnollisesti oikein.

Merkittävää on myös se, että muutokset kytketään suoraan huoltovarmuuslain kokonaisuudistukseen. Kun Huoltovarmuuskeskuksen ja -rahaston kirjanpito eriytyy, tarvitaan selkeä sääntely siitä, miten toiminta kirjataan ja miten sitä verotetaan. Ilman tätä täsmennystä syntyisi siirtymävaihe, jossa käytännöt eivät olisi yhtenäisiä. Tällainen epäselvyys ei ole hyväksyttävää järjestelmässä, jonka tehtävä on turvata yhteiskunnan toimivuus myös kriisitilanteissa.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus ei ole uskottavaa, jos sen taloudellinen ja hallinnollinen perusta on epäselvä. Kun järjestelmä nojaa jatkuviin hankintoihin, varastointiin ja liiketoimiin, myös sääntelyn on oltava täsmällistä. Jos perusta ei ole kunnossa, ei myöskään varautuminen ole kunnossa. Tämä esitys varmistaa, että huoltovarmuuden toteuttaminen ei jää epäselvien käytäntöjen varaan vaan perustuu selkeään ja toimivaan sääntelyyn. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

18.16 **Juho Eerola ps:** Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan näissä aiemmin kuulluissa puheenvuoroissa käytännössä koko tämä talousvaliokunnan mietintö tuli esiteltyä. Erityisesti edustaja Ronkaisen puheenvuorossa käsiteltiin se asia, minkä tähden itse meinasin tätä puheenvuoroa pitää.

Mutta alleviivataan se nyt vielä kerran: Tämä muutoshan on käytännössä tekninen ja liittyy ainoastaan näihin verotusteknisiin asioihin. Eli mikäli tätä rahaston verovelvollisuutta ei nyt muutettaisi tässä, niin sitä saatettaisiin joutua vastaisuudessa sitten pääomittamaan. Tämän muutoksen myötä, sen avulla, tälle Huoltovarmuusrahastolle tulee oikeus vähentää

Punkt i protokollet PR 35/2026 rd

niitten hankintojen arvonlisävero, jotka kohdistuvat tämän liiketoiminnan muodossa ta-
pahtuvaan materiaaliseen huoltovarmuustoimintaan.

Nämä ehdotetut lait olisivat tulossa voimaan vappupäivänä eli 1.5., mutta koska tämän
Huoltovarmuuskeskuksen organisaatiomuutos taas on astunut voimaan jo 1.4. eli aprilli-
päivänä, niin olisi mielekästä, että myös tämä alv-lain 7 §:n soveltaminen aloitettaisiin
tuosta hetkestä alkaen, vaikka toki tiedetään, että tämä saattaa sitten veroviranomaisille
tuottaa sinne Verohallintoon vähän ylimääräistä taakkaa. Mutta muuten olisi kyllä toivot-
tava käytäntö, jos tähän päästäisiin. — Kiitokset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen,

18.18 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Aivan erinomaisen tärkeä asia on
nyt käsittelyssä, ja todellakin tämä huoltovarmuuden laittaminen ajan tasalle on hyvä ni-
menomaan aloittaa siitä hallinnollisesta ja taloudellisesta puolesta, niin että se organisa-
atio pyörii silloin kun sitä tarvitaan. Mutta enemmän kiinnittäisin huomiota siihen, että meil-
lä on ne välineet ja energiavarastot, joilla se huoltovarmuus toteutetaan. Ymmärrän tasan
tarkkaan sen, että Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänähän on varmistaa se, että todellisen
kriisin syntyessä meillä on esimerkiksi polttoaineita varastossa tai ruokaa riittävästi saata-
villa. Se on sitten se viimesijainen vaihtoehto, mutta ennen sitä meidän pitää tämä energia-
huoltomme panna todella kuntoon.

Me olemme vastuuttomasti purkaneet sähköntuotantotehoa tästä maasta pois yli 5 000
megaa. Yli 3 000 megawatin tehon verran olemme purkaneet voimalaitoksia pois aikana,
jolloin sähköstä on huutava pula. Sitä on tämä suomalainen ilmastopolitiikka, että tehdään
järjettömiä päätöksiä, jotka toteutetaan, ja sitten ihmetellään, miksi tässä näin kävi. Turve
kun poistettiin nyt näillä älyttömillä, väärillä päätöksillä, jotka eivät perustu totuuteen, niin
se on aiheuttanut CHP-sähköntuotannon loppumisen lähes kokonaan — ei nyt kokonaan,
mutta melkein. Kannattaa muistaa, että silloin oikeaan aikaan, jolloin turvetta nostettiin ja
poltettiin puun kanssa seospolttona, meillä kovimpina pakkaspäivinä tuotettiin sähköä
3 400 megaa valtakunnan verkkoon, elikkä yli kaksi kertaa Olkiluoto kolmosen verran säh-
kötehoa tuli valtakunnan verkkoon kovina pakkaspäivinä, ja se oli silloin erittäin kipeään
tarpeeseen. Nyt sitä tulee hyvin vähän, ja tämä tarkoittaa sitä, että kovina pakkaspäivinä ja
sellaisina aikoina, jolloin tämä nykyajan ihaillema ja rakastama tuulivoima ei pyöri, meillä
on valtavan kallis sähkö — kun on kova pakkanen, tuulimyllyt eivät pyöri myöskään, kun
siellä yleensä on sitten jäätymisongelmia.

Arvoisa puhemies! Kun katsoo tämän hetken sähköpörssin hinnat, paljonko tällä hetkel-
lä sähkö maksaa, niin kallein hinta tänään on 16,35 ja keskihinta kuitenkin 11 senttiä kilo-
wattitunti, ja huomenna kallein hinta 20,26 ja keskihinta 13 senttiä — kevätpäivänä, jol-
loin on lämmin, tämmöinen sähkön hinta. Tässä me näemme suomalaisen energiapoliti-
kan turhuuden.

Arvoisa puhemies! Kun nyt tämä huoltovarmuushomma pannaan kuntoon noin hallin-
nollisesti ja taloudellisesti, niin eduskunnan pitää nyt pitää huoli siitä, että meillä on todel-
la sitä. Kun kriisi riehuu tuolla maailmalla, kuten tiedetään, ja on todella vakavia kriisejä,
meillä voi olla huomisaamuna tilanne, että näitä huoltovarmuustilanteita aidosti tarvitaan.
Toivon tässä eduskunnalta suurta myötämielisyyttä ja ymmärrystä sille, mikä on Suomelle
parhaaksi.

Punkt i protokollet PR 35/2026 rd

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 42/2026 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.